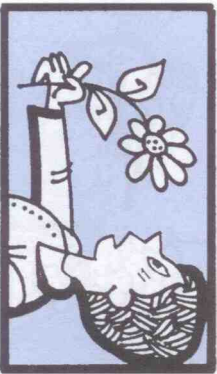

Přístroje na čištění vzduchu v místnostech

VÝBĚR A SPRÁVNÉ POUŽÍVÁNÍ

Čističe vzduchu jsou recirkulační přístroje. To znamená, že prosávají vzduch přes soustavu filtrů a přefiltrovávají, vycištěný vzduch vracejí do místnosti. **Zvyší kvalitu ovzduší v každém uzavřeném prostředí, doma i v kanceláři.** Tam, kde je dovoleno kouřit, například v restauracích, odstraní z ovzduší produkty spalování tabáku. Do obytného prostředí se doporučují **zejména alergikům**, může je však používat každý člověk.

Desatero dobrého výběru čističe vzduchu

1. Všimněte si vzduchového výkonu přístroje (tj. počtu m^3 vzduchu přefiltrovaných za 1 hodinu provozu). Musí být minimálně 1,5x převyšit **objem místnosti** (m^3), jejíž vzduch má být čištěn. Nejvyššího účinku bude dosaženo tehdy, když vzduchový výkon převyší objem místnosti 2x až 3x. Je-li naopak vzduchový výkon menší než objem místnosti, čističí účinek se neprojeví.

2. Posuďte **převažující charakter znečištění ovzduší** v místě použití přístroje a vyberte čistič s odpovídajícím způsobem filtrace. Zatímco polétavý prach zachytí (s různou účinností) každý čistič, pro zachytění plynnů jsou nezbytné speciální filtry.

3. Podle typu a účelu, k jakému je místnost využívána, zvažte při pořizování přístroje i jeho **hlukost**, neboť hluk, který nevadí v rušné kanceláři, může obtěžovat při náročném duševní práci nebo v ložnici.

4. Důležitá je informace o cenách. Podstatnější než **pořizovací cena samotného přístroje** - což je vydání jednorázové - je **cena filtrů**, které musíte měnit, někdy i vícekrát do roka. Taková je pak spolu s cenou spotřebované elektrické energie výše skutečných provozních nákladů.

5. Dokonalejší přístroje mají **ukazatel zanášení filtrů** a upozorní vás, kdy je třeba filtry v přístroji vyměnit. Pokud čistič tento ukazatel nemá, jste jako jeho uživatelé odkázáni na laický odhad. Na nutnost výměny filtrů vás upozorní zvýšená hlukost přístroje.

6. Dejte přednost **přístroji s vestavným ionizátorem vzduchu**. Ten jednak vzduch obohacuje o biologicky příznivě působící lehké záporné ionty, jednak zvyšuje čističí účinek přístroje. Také můžete čistiť vzduch pouze ionizátorem (ze-

jména v noci), protože jeho provoz není slyšitelný. Vyzářovač iontů může být vyroben kovovou jehlou nebo uhlíkovým vláknem. Z hlediska trvalé spolehlivosti výkonu je lepší uhlíkové vlákno. Nevýžaduje, na rozdíl od vyzářovače kovového, prakticky žádnou údržbu.

7. Konstrukční výhodou je, má-li čistič vzduchu **směrovatelne výstky čištěného vzduchu**. Čistič lze zavěsit na stěnu z dosahu malých dětí, a přitom proud čištěného vzduchu nasměrovat do oblasti jejich dýchání.

8. Pro dobré provětrání prostoru je vhodné, aby sání znečištěného vzduchu do přístroje a vyústění přefiltrovaného vzduchu do místnosti byly řešeny na sebe v kolmém směru. Podporuje se tak kruhové proudění vzduchu v místnosti.

9. Buďte opatrní na **zcela neznámé výrobce**. Nestydíte se přečíst si před vlastním nákupem návod k použití. **Návod musí být napsán v českém jazyce**. Úroveň a jazyková správnost písemných dokladů jsou obrazem vztahu výrobce (dovozce) k zákazníkovi. Zeptejte se prodáváče, zda byly **vlastnosti přístroje ověřeny nějakou nezávislou institucí**. Jestliže ano, seznamte se s výsledky testu.

10. Rozhodnete-li se pro čistič vzduchu se zvlhčovačem, ověřte si, zda lze obě funkce provozovat nezávisle na sobě. **Vlhčení vzduchu není u nás v létě nezbytné**, někdy by spíš mohlo podpořit nežádoucí růst plísní. Používá se proto pouze v topném období. **Přednost** dejte **vlhčení parnímu**, nucenému, před odparem stojaté vody o pokojové teplotě, protože se v ní mohou množit mikroorganismy. Dezinfekční prostředky nabízené některými výrobci mohou být případným nebezpečím pro alergiky.

Desatero výběru je půl úspěchu. Druhou polovinou je **správné používání** přístroje v místnosti. Nesprávné užívání čističů vzduchu bývá příčinou některých stížností na jejich malou účinnost.

Desatero správného používání čističe vzduchu

1. Čističe vzduchu fungují pouze v uzavřené místnosti. O této skutečnosti musí být uživatel poučen a dbát na zavírání oken a dveří. I při pootevřených oknech jsou přístroje neúčelné. Nepoužívejte je proto v místnostech průchozích a trvale neuzavřených.

2. Čistič vzduchu použijte trvale, nebo alespoň po dobu pobytu osob v ošetřované místnosti. Provoz kratší než 1 hodina se na kvalitě vnitřního ovzduší neprojeví.

3. Nezapomeňte, že vzduchový výkon čističe (počet m³ vzduchu pře-filtrovaných za 1 hodinu provozu) musí být dostatečný vzhledem k objemu místnosti.

4. Čistič vzduchu neumisťujte na zem ani do těsné blízkosti oken a dveří, aby nedocházelo k nadměrnému přisávání usazovaných nečistot a vnikajícího vzduchu, ani do blízkosti zdrojů tepla. **Nejvhodnějším místem je střed vzdálenosti mezi okny a dveřmi**, na stěně nebo stro-pě (je-li k takové montáži přístroj uzpůsoben výrobcem).

5. Má-li přístroj směrovatelné výústky čištěného vzduchu, nastavte je tak, aby hlavní proud čištěného vzduchu směřoval do dýchací zóny osob. Přístroje umístěte tak, aby **rychlost proudění vzduchu** nepříznivě neovlivňovala pocit tepelné pohody přítomných lidí.

6. Čistič vzduchu udržujte v čistém stavu. V případě čištění a umývání jej **odpojte z elektrické sítě**, aby nedošlo ke zranění nebo úmrtí obsluhujících osob.

7. Pamatujte, že čištění vzduchu filtračním přístrojem je doplňkovým opatřením, které vám jen pomáhá, ale

nenahrazuje ani větrání ani pečlivý úklid. V místnostech s okny větrejte 3 až 4x denně, krátkodobě - vždy maximálně 5 minut.

8. Pokud je čistič vzduchu opatřen vodní nádržkou k zachytu nečistot, a ta slouží zároveň jako zvlhčovač vzduchu, **nezapomeňte vyměňovat vodní náplň!** Vodu měňte **co nejčastěji** v závislosti na znečištění ovzduší, nejméně však 1x týdně, případně častěji. Při výměně vody všechny **smáčené povrchy dokonale očistěte**. K náplni užívejte pouze **pitnou vodu**. Pokud výrobce dodává do některých typů přístrojů chemické látky (dezinfekční prostředky a látky zvyšující zachyt prachu), nesmějí v žádném případě unikat do ovzduší z důvodu případného neškodoucího alergenního působení. Pokud se nechcete zcela zříci parfemáčnických látek, jejich sníženlivost nejdříve krátkodobě vyzkoušejte.

9. **U čističů vzduchu s ionizátorem a u samotných ionizátorů vzduchu** se informujte na výkon ionizátoru. Lidé v místnosti se nemají pohybovat v těsné blízkosti přístroje, kde nahromadění lehkých záporných iontů [I⁻] přesahuje dlouhodobě 5 000 i na cm³. Tento údaj je obsažen v protokolech Státního zdravotního ústavu, případně její udává výrobce. Přístroje s ionizátorem a ionizátory umístěte na okrajích plochy, případně zavěste na zeď nebo strop tak, aby vytvářené ionty směřovaly do volného vzdušného prostoru. Pokud informace o výkonu ionizátoru chybí, umístěte jej 1,5 až 2 metry od místa nejčastějšího pobytu osob.

10. Dbejte na to, aby přístroje nepřekračovaly svou **hladinou hluku** hygienické požadavky pro daný typ prostoru a hlukem neobtěžovaly uživatele.

Nyní můžete vybírat vhodný přístroj podle vlastního vkusu a finančních možností. Nabídka trhu je bohatá. Jen ve Státním zdravotním ústavu v Praze bylo dosud posouzeno přes 100 typů filtračních čističů vzduchu z 24 zemí světa. Na trhu je však nabídka čističů vzduchu podstatně větší, neboť jejich hodnocení není povinné. Není moudré význam těchto přístrojů přeceňovat. Jsou pomůckou, doplňkem pravidelného úklidu. Při dodržení výše uvedených pravidel zvýší kvalitu životního prostředí všem uživatelům.

Autorka

MUDr. Ariana Lajčíková, CSc.

Recenze

prof. MUDr. Václav Špičák, Dr.Sc.

MUDr. Martin Fuchs

Kresby

Dr. Karel Helmich

Grafická úprava

Luděk Rohlík

Odpovědná redaktorka

Mgr. Zdena Mlýnková

Vydal Státní zdravotní ústav, Šrobárova 48, Praha 10

Vytiskla Zdenka Vavřínová - DOVA, Hruškové Dvory 33, Jihlava

1. vydání, Praha 2000

© Státní zdravotní ústav

NEPRODEJNÉ